



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 522/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Luboša Szigetihó (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Aliancia Fair-play, o. z.**, IČO 31 810 195, Hubeného 2491/7, Bratislava, zastúpeného advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Sžik 1/2020 z 15. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 a podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Sžik 1/2020 z 15. októbra 2020 **porušené boli**.
2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Sžik 1/2020 z 15. októbra 2020 **zrušuje** a vec **vracia** Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.
3. Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **461,02 eur**, ktorú **je povinný** Najvyšší súd Slovenskej republiky zaplatiť právneému zástupcovi Mgr. Vladimírovi Šárnikovi, Rožňavská 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnuté konanie

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia.
2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o ústavne neakceptovateľnej interpretácii a aplikácii § 11 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení

niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“) všeobecnými súdmi. Namieta i nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku.

3. Sťažovateľ 22. marca 2012 požiadal o sprístupnenie protokolu, ktorým bolo ukončené konanie sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vo veci preverenia postupu polície v prípade napadnutia [REDAKOVANÉ], ktoré inicioval minister vnútra. Rozhodnutím z 2. apríla 2012 povinná osoba zamietla žiadosť sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu rozklad zo 4. apríla 2012, o ktorom rozhodlo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím z 11. mája 2012 tak, že rozkladom napadnuté rozhodnutie zrušilo. Povinná osoba novým rozhodnutím zo 4. júna 2012 žiadosť opätovne zamietla. Sťažovateľ podal rozklad proti tomuto rozhodnutiu, o ktorom správny orgán druhého stupňa rozhodol 17. júla 2012 tak, že rozklad zamietol a napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil.

4. Sťažovateľ sa domáhal správnu žalobou zo 14. septembra 2012 súdneho prieskumu rozhodnutia o zamietnutí rozkladu. Krajský súd rozsudkom č. k. 5S 110/2012-45 z 27. mája 2014 žalobu zamietol. Sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom č. k. 3Sž/44/2014 z 19. januára 2016 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu z 27. mája 2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záväzným názorom, aby krajský súd preveril možnosť aplikácie § 16 ods. 1 zákona o slobode informácií, či nie je možné sprístupniť požadované informácie inou formou. Podľa názoru najvyššieho súdu možnosť vyabstrahovania výsledku kontroly do podania písomnej informácie by podľa okolností prípadu vyplývala z obsahu samotného protokolu.

5. Na základe tohto rozsudku odvolacieho súdu krajský súd vec opätovne prejednal a rozsudkom č. k. 5S 302/2012-76 z 8. novembra 2016 rozhodnutia oboch správnych orgánov zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s uložením povinnosti povinnej osobe požadovanú informáciu sprístupniť.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný správny orgán, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom č. k. 6Sžik 4/2018 zo 17. apríla 2019, ktorým zrušil rozsudok krajského súdu z 8. novembra 2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záväzným názorom, že *„cieľom zákonného obmedzenia práva na informácie o činnosti súdov, resp. orgánov činných v trestnom konaní, zamýšľaných zákonodarcom v § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, je ochrana pred neprimeraným zasahovaním do vlastnej rozhodovacej činnosti súdu a orgánov činných v trestnom konaní, a tým aj verejný záujem na nestrannom a nezávislom súdnictve (čl. 124 a čl. 141 Ústavy SR), ktorý cieľ je potrebné považovať za legitímny s ohľadom na ústavne ustanovený obsah dotknutého základného práva“*.

7. V zmysle zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu krajský súd vydal nový rozsudok č. k. 5S 110/2019-118 z 5. novembra 2019, ktorým opätovne zamietol správnu žalobu s odôvodnením, že kasačný súd vyhodnotil predmetný protokol ako *„čiastkový výsledok orgánu činného v trestnom konaní, to znamená, že v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej“*. Krajský súd poukázal na judikatúrou zavedenú koncepciu implicitného obmedzenia prístupu k informáciám, podľa ktorej nemožno zákon o slobodnom prístupe k informáciám aplikovať izolovane a je potrebné vyhodnotiť, či sprístupnením požadovanej informácie nebude ohrozený iný záujem štátu. V podstatnom uviedol, že *„Súd má za to, že žalovaný rozhodol zákonným a vecne správnym spôsobom v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám. Obmedzenie práva na prístup k týmto druhom informácií je daná ochrana jednak verejného záujmu na vykonanie kontroly, dohľadu alebo dozoru,*

tak aby predčasným únikom informácii nedošlo k zmareniam týchto procesov a zároveň je tak chránený aj individuálny záujem subjektov, ktorých sa výkon kontroly, dohľadu alebo dozoru týka.“. V závere krajský súd uviedol (vzhľadom na odporúčanie vyslovené kasačným súdom o sprístupnení informácie inou formou, pozn.), že nebolo možné aplikovať § 16 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pretože sťažovateľ požiadal o fotokópiu dokumentu ako celku.

8. Sťažovateľ podal proti tomuto rozsudku kasačnú sťažnosť, ktorou namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, keďže ani v náznakoch nevysvetľuje, ako by mala byť ovplyvnená rozhodovacia činnosť sprístupnením informácií. Krajský súd neoznačil žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by bránilo sprístupneniu požadovaných informácií. Krajský súd ignoroval ústavnoprávny a medzinárodný aspekt práva na informácie, najmä podmienky jeho obmedzenia, ako ich určuje čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 26 ods. 4 ústavy, na ktoré bol povinný krajský súd prihliadať.

9. O kasačnej sťažnosti rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom č. k. 6Sžik 1/2020 z 15. októbra 2020 tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že:

„Z vyššie citovaného ust. § 11 ods. 1 je zrejmé, že toto upravuje obmedzenie sprístupnenia informácií, týkajúcich sa výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánov verejnej moci podľa osobitných predpisov, avšak explicitne vyjadrenou výnimkou tohto obmedzenia, a síce, poskytovanie informácií o výsledku kontroly dohľadu alebo dozoru za predpokladu, že ich sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy. Vyňatie výsledkov kontroly zo zákazu poskytovania informácií korešponduje i so zákonnou úpravou najvyššej ochrany informácií, ochrany utajovaných skutočností podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane utajovaných skutočností, podľa ktorého utajovanou skutočnosťou nemôže byť informácia o nezákonnom alebo nesprávnom postupe, alebo nezákonnom rozhodnutí verejných činiteľov a orgánov verejnej moci, ktoré sú vyňaté z utajovania za dodržania postupu podľa § 4 ods. 2 zákona o ochrane utajovaných skutočností.

... Zákon o slobodnom prístupe k informáciám je založený na princípe generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, čo znamená, že povinné osoby sprístupňujú všetky informácie, okrem tých, u ktorých to zákon zakazuje. Zákaz však nemusí byť explicitne stanovený priamo zákonom o slobodnom prístupe k informáciám, ale môže vyplývať aj z iných právnych predpisov verejného práva.

... Pri posudzovaní sprístupnenia informácií povinnou osobou preto nie je možné zákon č. 211/2000 Z. z. aplikovať ako izolovaný právny predpis, ale je potrebné aj vyhodnotiť či sa sprístupnením informácií neohrozí iný záujem štátu. Takýto implicitný zákaz nesprístupnenia informácie musí byť povinnou osobou dostatočne a zrozumiteľne odôvodnený.

... Výsledky operatívno-pátracej činnosti obsiahnuté v protokole môžu obsahovať aj informácie o formách práce kriminálnej polície a o vyšetrovaní a ich zverejnenie by mohlo mať vplyv na činnosť polície. Z uvedených dôvodov senát kasačného súdu v prejednávanej veci videl legitímny záujem na odopretí poskytnutia informácií. Nie je vhodné, aby boli zverejnené informácie o činnosti orgánov činných v trestnom konaní či iných pracovníkov Policajného zboru SR, a to aj v tých prípadoch, ak nebolo začaté trestné konanie, ak by tým boli ohrozené práva tretích osôb alebo schopnosť orgánov činných v trestnom konaní predchádzať trestnej činnosti, vyhľadávať alebo

odhaľovať trestnú činnosť, stíhať trestné činy, alebo zabezpečovať bezpečnosť SR. Utajovanosť operatívno-pátracej činnosti má slúžiť aj na zamedzenie úniku informácií.

Kasačný súd konštatoval, že v danom prípade povinná osoba rozhodla zákonným spôsobom, keď nevyhovela žiadosti, a toto nevyhovenie odôvodnila s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. d/ a h/ ZSI s tým, že predmetom kontroly boli vykonané úkony príslušníkov PZ podľa zákona o Policajnom zbore a rozhodnutia policajtov v prípravnom konaní podľa trestného poriadku, ktoré súviseli s predmetným prípadom, pričom požadovaný protokol obsahuje informácie o skutku ako takom, postupe vyšetrovania, o jednotlivých úkonoch v trestnom konaní vykonaných orgánmi činnými v trestnom konaní, o jednotlivých postupoch služobnej činnosti, ako aj rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní, ktoré majú verejný charakter. Navyše predmetná informácia sa týka aj výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánov verejnej moci, a preto je podľa § 11 ods. 1 písm. h/ ZSI vyňatá zo sprístupňovania. Informáciou o výsledku kontroly je len skutočnosť, že bol vyhotovený protokol o výsledku kontroly, o existencii ktorého bol sťažovateľ riadne informovaný.“

II.

Sťažostná argumentácia

10. Proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, ktorou namieta, že všeobecné súdy nesprávne interpretovali a aplikovali § 11 ods. písm. h) zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pretože sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky konala ako kontrolný orgán, nie ako orgán vyšetrovania – orgán činný v trestnom konaní, požadovaný dokument je protokolom o výsledku kontroly, ktorého sprístupnenie nemôže byť odmietnuté s poukazom na § 11 ods. 1 písm. h) zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ktorý jeho sprístupnenie explicitne nariaďuje. Každé obmedzenie základného práva musí byť vykonané na základe zákona, z taxatívne vymedzených dôvodov a len v nevyhnutnom rozsahu. K tomu uvádza: „*Obmedzenia práva na informácie teda nutne nemusia vyplývať zo zákona č. 211/2000 Z. z., vždy však musia mať formu zákona. Určite teda nepostačuje nekonkrétna fráza o záujme štátu. K formálnej podmienke zákonnej formy pritom pristupuje aj podmienka materiálna a to nevyhnutnosť obmedzenia v demokratickej spoločnosti v záujme ochrany taxatívne vymenovaných záujmov. Krajský súd sa však ním označeným uznesením ÚS SR sp. zn. III. ÚS 96/2010 ani v najmenšom neriadil, keď neoznačil žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by bránilo v sprístupnení sťažovateľom požadovanej informácie... Čl. 10 ods. 2 Dohovoru a čl. 26 ods. 4 Ústavy SR taxatívne určujú dôvody, pre ktoré je možné právo na informácie obmedziť, avšak aj to iba v prípade, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné. Vzhľadom na verejný záujem, ktorý postup polície v kauze [REDAKOVANÉ] vyvolal a dodnes vyvoláva, je naopak v demokratickej spoločnosti nevyhnutné, aby sa verejnoscť mohla oboznámiť s kontrolnými zisteniami žalovaného. V takejto situácii neexistuje ústavne konformný dôvod pre nesprístupnenie informácie o obsahu protokolu o kontrole. Naopak súd by mal postupovať ústavne konformne, vrátane prípadnej priamej aplikácie Ústavy SR a Dohovoru. Pokiaľ si krajský súd myslel opak, bol povinný v odôvodnení uviesť, v záujme ochrany ktorého z chránených záujmov je nesprístupnenie sťažovateľom požadovanej informácií...“*

11. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ uviedol, že: «Aj kasačný súd zredukoval svoje dôvody iba na všeobecné frázy bez akejkoľvek snahy o ich aplikáciu na okolnosti veci a platnú právnu úpravu.

... Sprístupnenie protokolu o kontrole, ktorý konštatuje pochybenia pri vyšetrowaní trestnej veci [REDAKOVANÉ], však žiaden tajomný záujem štátu ohrozený byť nemôže, ale naopak, ide o ukázkový prejav tzv. verejnej kontroly moci. Kasačný súd aj krajský súd pritom svoje závery o ohrození tajomných záujmov štátu ani v najmenšom „dostatočne a zrozumiteľne“ neodôvodnili.

... Pokiaľ sa kasačný súd obáva, že „výsledky operatívno-pátracej činnosti obsiahnuté v protokole môžu obsahovať aj informácie o formách práce kriminálnej polície a o vyšetrowaní a ich zverejnenie by mohlo mať vplyv na činnosť polície“, nič predsa nebránilo čiastočnému nesprístupneniu tajomných výsledkov operatívno-pátracej činnosti polície.

Záver kasačného súdu, že nie je vhodné, aby boli zverejnené informácie o činnosti orgánov činných v trestnom konaní či iných pracovníkov PZ SR a to aj v tých prípadoch, ak nebolo začaté trestné konanie, je v príkrom rozpore s vôľou zákonodarcu, ktorý naopak explicitne ukladá sprístupňovanie informácie o činnosti orgánov činných v trestnom konaní (§ 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z.z., § 55m ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z.)»

12. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 522/2021 z 11. novembra 2021 ju prijal na ďalšie konanie v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 6Sžik 1/2020 z 15. októbra 2020 a vo zvyšnej časti sťažnosť z dôvodu nedostatku právomoci odmietol.

13. Vzhľadom na prechod právomoci rozhodovať o kasačných sťažnostiach na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ústavný súd ďalej pokračoval v konaní s najvyšším správnym súdom.

III.

Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu:

14. Najvyšší správny súd sa listom č. k. KPr 192/2021 z 30. novembra 2021 vyjadril k ústavnej sťažnosti sťažovateľa v zhode s obsahom odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

15. Zúčastnenou osobou v konaní je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (žalovaný, pozn.), ktoré listom č. k. SL.OPS.2021/005203 z 1. decembra 2021 k meritu v podstatnom uviedlo, že považuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu za právne a vecne správny. Kasačný súd sa v odôvodnení predmetného rozsudku vysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedených v kasačnej sťažnosti. Najvyšší súd v odôvodnení predmetného rozsudku dostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie spolu s poukazom na príslušné právne normy. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zastáva názor, že v napadnutom konaní vedenom správnymi súdmi nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľa v zmysle čl. 26 ods. 1, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

III.3. Replika sťažovateľa:

16. Ústavný súd listom z 18. decembra 2021 zaslal na vedomie sťažovateľovi vyjadrenia najvyššieho správneho súdu a zúčastnenej osoby na prípadné zaujatie stanoviska. Sťažovateľ v stanovenej desaťdňovej lehote svoje vyjadrenie ústavnému súdu nepredložil.

17. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Predmetom konania pred ústavným súdom je spor o ústavnokonformnú interpretáciu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. h) zákona o slobodnom prístupe k informáciám s prihliadnutím na obsah ústavného práva na informácie a ústavných limitov jeho obmedzovania podľa čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru. Sťažovateľ tiež namieta, že ústavne nekonformnou aplikáciou zákona o slobode informácií došlo k priamemu zásahu do jeho práva na súdnu ochranu.

19. Ústavný súd upriamuje pozornosť na zmysel a účel zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ktorým je vytvorenie právneho rámca pre realizáciu základného práva jednotlivca na informácie a zároveň umožnenie verejnej kontroly výkonu verejnej moci, ktoré sú v slobodnej demokratickej spoločnosti a v právnom štáte veľmi prospešné a žiaduce. Z uvedených dôvodov je zákon o slobodnom prístupe k informáciám koncipovaný tak, že povinné osoby sú v zásade povinné na žiadosť poskytnúť všetky informácie týkajúce sa výkonu verejnej moci, ktorými disponujú. Z tejto generálnej klauzuly zákon o slobodnom prístupe k informáciám určuje výnimky zo sprístupnenia údajov. Rovnako aj osobitné zákony (napr. zákon o utajovaných skutočnostiach, pozn.) môžu určiť, že niektorá informácia sprístupneniu nepodlieha. Vzhľadom na to, že určenie takýchto výnimiek je svojou povahou obmedzením základného práva na informácie, musí vždy spĺňať atribúty čl. 26 ods. 4 ústavy, resp. čl. 10 ods. 2 dohovoru. Medzi ne patrí aj právna sila prameňa práva, ktoré ustanovuje takéto výnimky, teda že ich možno ustanoviť len zákonom. Pokiaľ povinná osoba nedisponuje konkrétnou zákonnou normou, ktorá by sprístupnenie informácie vylučovala, je povinná požadovanú informáciu sprístupniť. Žiadne odmietnutie sprístupnenia informácie nemožno odôvodniť teoretickou koncepciou bez opory v zákonomnom texte.

20. Podľa § 11 ods. 1 písm. h) zákona o slobodnom prístupe k informáciám povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánom verejnej moci podľa osobitných predpisov, **okrem** informácie o rozhodnutí alebo o inom **výsledku kontroly**, dohľadu alebo dozoru, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy.

21. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“) utajovanou skutočnosťou **nemôže byť** informácia o nezákonomnom alebo nesprávnom postupe alebo nezákonomnom rozhodnutí verejných činiteľov a orgánov verejnej moci.

22. Uvedené východisko generálneho sprístupňovania informácií je v tomto konkrétnom prípade „podčiarknuté“ tým, že z priameho znenia § 11 ods. 1 písm. h) zákona o slobodnom prístupe

k informáciám vyplýva, že výluka z poskytnutia informácií o kontrole sa nevzťahuje na výsledok kontroly, pokiaľ to neurčí osobitný predpis, ako aj citovaným znením § 4 ods. 1 zákona o ochrane utajovaných skutočností.

23. V žiadnom prípade nemožno prisvedčiť právnomu názoru správnych súdov, že informáciou o výsledku kontroly (v tomto prípade o inšpekčnej činnosti) je oznámenie o tom, že v konaní bol vydaný protokol. Naopak, samotný protokol o výsledku dohľadu, kontroly či dozoru je zhrnutím všetkých zistených nedostatkov v činnosti orgánu štátnej moci a práve tieto v ňom uvedené informácie, ktoré jednotlivé pochybenia popisujú a tak zachytávajú podstatný obsah výsledku kontroly, je povinná osoba sprístupniť na základe žiadosti o poskytnutie informácie o výsledku kontroly, ak tomu nebráni výslovné ustanovenie konkrétneho právneho predpisu v právnej sile zákona. Iba takto vnímaný obsah práva na informácie je spôsobilý naplniť ústavné garancie práva na informácie a naplniť medzinárodné záväzky Slovenskej republiky v tomto smere účinným spôsobom.

24. Taktiež nie je ústavne udržateľná úvaha najvyššieho súdu, že dôvodom nesprístupnenia je potreba ochrany foriem operatívno-pátracej činnosti polície, keďže protokol o výsledku inšpekčnej činnosti popisuje konkrétne pochybenia, teda nesprávnosť alebo nezákonnosť v postupe a činnosti príslušných orgánov verejnej moci, ktoré nemôžu byť predmetom ochrany a utajovania, pretože nesprávnosť či nezákonnosť v postupe nie je možné považovať za žiaduci spôsob výkonu činnosti, ktorý by sa mal opakovane aplikovať v iných veciach. Takýto výklad je v priamom rozpore so znením § 4 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane utajovaných skutočností.

25. V závere ústavný súd vo všeobecnej rovine považuje za vhodné pripomenúť účel správneho súdnictva, ktorým je ochrana jednotlivca pred takým výkonom verejnej moci, ktorý nespĺňa atribút zákonnosti. Ide o ochranu fyzických a právnických osôb a ich záujmov v spore s reprezentantom štátnej moci, ktorý ju aplikoval vo vzťahu k dotknutým osobám. Nie je úlohou správneho súdu chrániť kabinetný výkon zverenej verejnej moci na strane žalovaného správneho orgánu pred verejnou kontrolou jeho pochybení. Uvedené je potrebné mať na zreteli najmä vo veci sprístupnenia informácií v rámci zákona v kauzách, ktoré vzbudzujú vášnivú verejnú diskusiu, polarizujú spoločnosť a poznanie, ktorých má potenciál katarzného pôsobenia.

26. Na základe uvedených úvah dospel ústavný súd k záveru, že interpretácia § 11 ods. 1 písm. h) zákona o slobodnom prístupe k informáciám poskytnutá najvyšším súdom je v zjavnom rozpore s jeho priamym znením a nezohľadňuje ani jeho účel a význam, preto nie je ústavne konformná a udržateľná. Takýmto výkladom došlo k porušeniu hmotného ústavného práva sťažovateľa na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 ústavy a podľa čl. 10 dohovoru, ako aj procesného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

27. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie porušuje základné práva sťažovateľa, ústavný súd ho zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu správnomu súdu (bod 2 výroku tohto nálezu). Úlohou najvyššieho správneho súdu v ďalšom konaní bude opätovne prejednať kasačnú sťažnosť sťažovateľa pri zohľadnení právnych názorov a interpretácie sporných

právných noriem poskytnutých ústavným súdom v tomto náleze a vo veci opätovne rozhodnúť. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že vec nevracia najvyššiemu súdu, ktorého sudcovia (správneho kolégia) o kasačnej sťažnosti pôvodne rozhodovali, z dôvodu zákonného prechodu právomoci na najvyšší správny súd s účinnosťou od 1. augusta 2021.

V.

Trovy konania

29. Úspešný sťažovateľ si uplatnil právo na náhradu trov konania.

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a režijného paušálu k nim podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Takto určená suma predstavuje s DPH celkom 461,02 eur (výrok 3 nálezu).

31. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd (ako pôvodca vytknutého pochybenia, pozn.) povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

32. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu